

Kulturaftale 2021-24
Kulturministeren og Kulturregion Fyn

Aftalegrundlaget består af nærværende aftale med seks integrerede, obligatoriske bilag:

Bilag 1: Omverdensanalyse.

Bilag 2: Mission og vision for kulturregionen.

Bilag 3: Uddybende beskrivelse af indsatsområder, herunder formål og resultatmål.

Bilag 4: Uddybning af kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår.

Bilag 5: Organisation, herunder en beskrivelse af balancen mellem politisk ansvar og kulturel sagkundskab.

Bilag 6: Plan for erfaringsudveksling på tværs af kulturregioner og øvrig kommunikation.

Aftaleparter

Aftalen er indgået mellem kulturministeren og Kulturregion Fyn, der består af et samarbejde mellem følgende kommuner: Ærø, Langeland, Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Odense, Nordfyns, Nyborg og Kerteminde

Aftaleperiode

Aftalen er indgået for perioden 1. januar 2021 til 31. december 2024.

Lovgrundlag

Kulturregionen får statstilskud ifølge Lovbekendtgørelse nr. 728 af 7. juni 2007 om Kulturministeriets kulturaftaler med kommuner m.v. og om regionernes opgaver på kulturområdet, Lov nr. 563 af 24. juni 2005 om ændring af en række love på kulturområdet (udmøntning af kommunalreformen på kulturområdet), Lov nr. 1532 af 19. december 2017 om udlodning af overskud og udbytte til lotteri § 16 samt kulturaftalen for perioden 2021-24.

Overordnede formål med kulturaftalerne

- At understøtte kommuners engagement.
- At styrke samarbejdet kommuner imellem.
- At styrke samarbejdet mellem kommuner og stat.
- At fastholde og udbygge den kulturpolitiske dialog og værdidebat mellem stat og kommuner.
- At give større dispositionsfrihed på det kommunale niveau og sætte fokus på overordnede mål og resultater.
- At sikre en bedre ressourceudnyttelse gennem kulturregional koordinering og arbejdsdeling.
- At fremme og videreudvikle de kulturelle institutioner, produktionsmiljøer og aktiviteter i kulturregionen med vægt på kvalitet.
- At opsamle og videregive særlig viden og erfaringer på kulturområdet til gavn for det samlede kulturliv i hele landet.

Aftalens formål og indhold

Kulturaftalen 2021-24 har hovedsageligt fokus på udviklingsinitiativer med national relevans vedrørende børn og unge op til 20 år.

Kulturaftalens formål er at understøtte tiltag, den enkelte kommune ikke kan løfte alene. Tiltagene dækker nogle af de mangler eller styrker, vi har på Fyn og øerne. I aftalen tester vi løbende nye projektmodeller, aktiviteter og metoder. Dette gøres gennem initiativer, der:

- primært skal styrke og udvikle kulturelle fællesskaber.
- understøtter kulturel dannelse og engagement og mulighed for at opnå velvære via kunst og kultur.

Konkret indfries kulturaftalens fokus og formål via tre overordnede indsatsområder, der:

- styrker børn og unges mulighed for at opdyrke deres talent inden for de visuelle genrer.
- udvikler og opdyrker tilbud til børn og familier med fokus på kultur og natur.
- udvikler kulturaktiviteter til og med mennesker med en psykisk lidelse.

Indsatsområder

Med udgangspunkt i omverdensanalyse, mission og vision vil kulturregionen i aftaleperioden arbejde med følgende indsatsområder: Visuel Kultur, Kultur i Natur og Kultur & Sundhed.

Skema A er en præsentation af kulturregionens indsatsområder for de kommende fire år, herunder det overordnede resultatmål for hvert indsatsområde. Kulturregionen beskriver indsatsområder og resultatmål nærmere i bilag 3.

Skema A: Indsatsområder og mål

Indsatsområde	Indsatsområdets formål	Resultatmål
<p>Visuel Kultur</p>	<p>At styrke børn og unges mulighed for at dyrke og dygtiggøre sig inden for de visuelle genrer i deres fritid.</p> <p>At udvikle flere bæredygtige lokale fritidstilbud, der løfter den brugeroplevede kvalitet, højner relevansen og forløser den visuelle kulturs potentialer som demokratisk motor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At der er etableret flere billedskolehold med et bredt fokus på de visuelle genrer, som er attraktive og relevante for målgruppen. • At der er udviklet nye modeller for fritidstilbud, der tager hensyn til børn og unges ønsker og behov og er hensigtsmæssige i forhold til deres hverdag. • At børn og unge er synliggjort som en ressource i lokalmiljøet og har været involveret i f.eks. byudviklingsprojekter og har udstillet og skabt debat med kunst som udgangspunkt. • At der er etableret et tværkommunalt netværk af aktører inden for den visuelle kultur, der kontinuerligt kan udvikle tværgående initiativer, der styrker børn og unges mulighed for at dyrke deres talent inden for de visuelle genrer.

<p>Kultur i Natur</p>	<p>At styrke nyskabende, engagerende kunst- og kulturprojekter til børn- og børnefamilier med fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vores fælles kultur- og naturhistorie. • høj kunstnerisk kvalitet. • samskabelse. • ny viden og læring. • en levende og nærværende formidling. <p>At udvikle kultur- og naturtilbud, der tiltrækker og tiltaler børn og børnefamilier, der ellers sjældent opsøger kunst- og kulturoplevelser.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At der er udviklet engagerende kunst- og kulturprojekter, der har øget børn og familiers forståelse for samspillet mellem kultur, natur og identitet og deres eget kreative potentiale. • At nye typer af børnefamilier har fundet vores kulturtilbud relevante og dermed er kommet med i paletten af kultur- og naturbrugere. • At der er udviklet tværfaglige undervisningsforløb, der har styrket skoleelevers forståelse for vores kultur- og naturarv i en nutidig kontekst. • At der er etableret et netværk af aktører inden for børne-, kultur- og naturformidling, som kan videreføre den erfaring, kulturaftalen har genereret til at udvikle flere relevante tilbud til børn og familier med fokus på kultur, natur og identitet.
-----------------------	--	---

<p>Kultur & Sundhed</p>	<p>At forbedre den mentale og sociale sundhed hos børn, unge og voksne fynboer med en psykisk lidelse og deres pårørende gennem sundhedsfremmende kulturforløb. Sundhed skal ses ud fra WHO's definition, som ikke baseres på fravær af sygdom, men som en tilstand af fysisk, mental og social velvære.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • At den mentale og sociale sundhed er forbedret hos borgere med en psykisk lidelse via fællesskabsbaserede kulturprojekter, som har givet dem redskaber til at håndtere nye udfordringer, opdyrket sociale kompetencer og styrket relationen til deres pårørende. • At de involverede har fundet glæde ved kunst og kultur og dermed fremadrettet vil gøre brug af fynske kunst- og kulturtilbud. • At der er udviklet best-practice for, hvordan sundhedsfremmende kulturforløb fremadrettet kan etableres på Fyn og øerne. • At der er udviklet et tættere samarbejde og en øget vidensdeling mellem fynske kommuner, kulturregioner samt regionale og nationale aktører inden for kultur- og sundhedssektoren.
-----------------------------	--	---

Finansiering og statistik

Statens tilskud til indsatsområderne kommer fra ”Puljen til kultur i hele landet”. Puljen er øremærket til udvikling og forudsætter en kulturregional egenfinansiering på minimum 50 pct.

Tabel B viser den samlede finansiering, dvs. kulturregionens egenfinansiering og statens medfinansiering. Kulturregionen uddyber i bilag 4 aftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår, herunder kulturregionens prioritering af midlerne på indsatsområdeniveau.

Tabel B: Den samlede finansiering af indsatsområder i aftaleperioden (2020-tal)

	2021	2021	2023	2024	Alt i alt
Kulturregionens egenfinansiering	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000	10.8 mio.
Statens medfinansiering fra ”Puljen til kultur i hele landet”.	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000	10 mio.
I alt	5.200.000	5.200.000	5.200.000	5.200.000	20.8 mio.

Tilskud fra Puljen til kultur i hele landet forudsætter, at Folketingets finansudvalg vedtager aktstykket om udlodningsmidler til kulturelle formål i de enkelte aftaleår. Tilskud fra finansloven forudsætter Folketingets vedtagelse af finansloven i de enkelte aftaleår.

Slots- og Kulturstyrelsen kan bede kulturregionen om at indsende statistiske oplysninger m.v. i lighed med kommuner, der ikke er omfattet af en kulturaftale.

Regnskab, status og slutevaluering

Regnskab, status og evaluering skal tage udgangspunkt i kulturaftalens omverdensbeskrivelse, mission, vision, indsatsområder og resultatmål.

Frist for regnskab er den 15. september året efter regnskabsårets afslutning. Regnskab skal aflægges på regnskabsskema udarbejdet af Slots- og Kulturstyrelsen, og det skal omfatte både statstilskud og kulturregionens egenfinansiering.

Regnskabsoplysningerne skal underskrives af revisor.

Sammen med regnskabet skal kulturregionen afgive en kortfattet, skriftlig status for indsatsområdernes formål og resultatmål med henblik på dialog med Slots- og Kulturstyrelsen.

Senest den 1. marts i aftalens sidste år skal kulturregionen indsende en skriftlig slutevaluering, der kan danne grundlag for forhandling om en eventuel ny aftale.

Tilsyn

Kulturregionen har tilsynsforpligtelsen for de konkrete initiativer, der modtager støtte fra kulturregionen i henhold til kulturaftalen.

Genforhandling, justering og opsigelse af kulturaftalen

Genforhandling eller justering af aftalen kan finde sted ved væsentlige ændringer af det grundlag, aftalen er indgået på, og i øvrigt når parterne er enige herom.

Underskrift af aftalen

.....
Sted og dato

.....
Sted og dato

.....
Kulturregion Fyn

.....
Kulturministeren

Bilag 1: Omverdensanalyse

Kulturlandskabet

Kulturregion Fyn består af følgende ni medlemskommuner: Ærø, Langeland, Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Assens, Odense, Nordfyns, Nyborg og Kerteminde. Samlet har kommunerne ca. 460.000 indbyggere.

Kulturregionens medlemskommuner har en blandet befolkningssammensætning og forskellige forcer og ressourcer at trække på. I kulturregionens byområder findes forholdsvis mange museer, teatre og spillesteder, mens der i kulturregionens landdistrikter hersker en stærk frivillig foreningskultur. Kulturregionens kulturlandskab er broget og dækker både professionelle kulturinstitutioner og kulturaktører, der i samarbejde med andre fagbrancher bidrager med kvalitetstilbud til borgerne, et spirende vækstlag, der udfordrer den kulturelle scene og ikke mindst kulturelle foreninger, amatører og andre aktører, der sætter nye kulturaktiviteter i gang rettet mod en bred skare af målgrupper. Som følge af, at kulturregionen har en mangfoldig borgersammensætning, er efterspørgslen på flerartede tilbud stor.

Det kulturpolitiske ståsted

Kulturregion Fyn har siden 2007 målrettet arbejdet på at styrke vi-følelsen via ambitiøse kultursatsninger, der binder kommunerne sammen, og som har skullet forny og udvikle vores kulturtilbud. Vi står på et solidt erfaringsgrundlag, som vi bygger videre på, samtidig med at vi fortsat arbejder udviklingsorienteret og eksperimenterende.

Af samme grund har alle medlemskommuner budt ind med forslag til ikke tidligere afprøvede indsatsområder til denne kulturaftale. Forslagene understøtter tiltag, den enkelte kommune ikke kan løfte alene, dækker nogle af de mangler eller styrker, vi har på Fyn og øerne og tester løbende nye projektmodeller, aktiviteter og metoder. Med inspiration fra Dorte Skot Hansens model, der rummer fire kulturpolitiske rationaler (Social forandring, Oplysning, Underholdning/rekreation og Vækst/turisme), har kommunerne udpeget vores kulturpolitiske ståsted. Denne bygger på en målsætning om:

- primært at styrke og udvikle kulturelle fællesskaber (social forandring).
- at understøtte kulturel dannelse (oplysning) og mulighed for at opnå velvære (underholdning/rekreation).

Målsætningen skal indfries via tre overordnede indsatsområder der:

- skal styrke børn og unges mulighed for at opdyrke deres talent inden for de visuelle genrer.
- udvikle og opdyrke tilbud til børn og familier med fokus på kultur og natur.
- udvikle kulturaktiviteter til og med mennesker med en psykisk lidelse.

Styrkelse af fødekæden inden for visuel kultur

Da der i dag kun er begrænsede muligheder for, at børn og unge kan udvikle deres talent inden for visuel kultur i kulturregionen, vil det ene indsatsområde styrke fødekæden inden for de visuelle genrer (bl.a. billedkunst, film og design). Mange medlemskommuner har få eller ingen billedskoletilbud, hvilket er et paradoks,

eftersom der i kulturregionen anvendes en del ressourcer på professionel kunst. Der er store huller i fødekæden og stor forskel på muligheden for at gå til billedkunst i fritiden i kommunerne. Tilmed mangler der en samkoordinering af tilbud inden for de visuelle genrer.

Samtidig har en undersøgelse blandt undervisere inden for den visuelle kultur i kulturregionen vist, at de oplever udfordringer i forhold til rekruttering, synlighed og fastholdelse af eleverne. Derudover savner de et fagfællesskab, hvor de kan dele erfaringer, få inspiration, udvikle idéer og tale om udfordringer. Vi ser et stort potentiale i at understøtte udviklingen af fagligt stærke tilbud med afsæt i lokale forhold og børn- og unges ønsker og behov, og som bidrager til en øget synlighed af hele området.

Kulturaktiviteter i naturen udvikler nye oplevelser til børn og familier

De fynske kulturinstitutioner rummer mange kvalitetstilbud til børnefamilier - herunder museer, kulturhuse og spillesteder. Til gengæld mangler der børnefamilietilbud på Fyn og øerne med fokus på vores fælles kultur- og naturhistorie, og hvor formidlingen er gjort levende, nærværende og inkluderende.

På baggrund af pilotforsøg under tillægsaftalen 2020 kan vi imidlertid se, at der er et stort potentiale for at udvikle feltet. Coronakrisen har fået flere familier til at søge naturen, og de fynske aktører har udviklet mange gode idéer til, hvordan der kan skabes engagerende aktiviteter, der kan øge både voksnes og børns forståelse af koblingen mellem natur, kultur og identitet.

Da kunst- og kulturaktiviteterne i høj grad vil foregå i naturen, forventer vi at kunne tiltrække børnefamilier, der normalt ikke dyrker kulturtilbud; f.eks. friluft- og sportsglade familier, som normalt foretrækker andre aktiviteter. Det gør, at vi kan udvide spektret af børnefamilier, der opdager og tager aktiv del i det fynske kulturliv, fordi de introduceres for kunst og kultur på nye måder, hvor også krop, bevægelse og leg kan fylde, og vi styrker de fynske børns fremtidige engagement i kunst og kultur. En række danske og internationale undersøgelser (bl.a. PISA-undersøgelserne) viser, at forældres og bedsteforældres kulturadfærd lægger vigtige spor ud for barnets deltagelse i forskellige kulturaktiviteter.

Kultur forøger livskvalitet blandt mennesker med psykiske lidelser

Psykisk sygdom (herunder stress og angst) er Danmarks største folkesygdom. Flere danskere lider af en psykisk sygdom end kræft, diabetes og hjertesygdomme, og antallet har været stærkt stigende de senere år, viser tal fra Sundhedsstyrelsen. I flere sundhedsrapporter fremgår det desuden, at mange unge falder fra deres ungdomsuddannelse pga. psykiske udfordringer.

Ifølge en rapport fra WHO fra 2019 kan kunst og kultur have en sundhedsfremmende effekt ved at virke lindrende og ved at fremme æstetisk engagement og en følelse af flow og nydelse. Under tillægsaftalen har vi modtaget 24 ansøgninger til Kultur & Sundhedspuljen i et år med corona og generel nedlukning af sundhedssystemet. Det vidner om, at kultur og sundhed er et område, som optager såvel kultur som sundhedsaktører på Fyn og øerne.

Af ovenstående grunde ser vi det som værdifuldt og nødvendigt at udvikle initiativer, som kan bidrage til at modvirke den opadstigende kurve med stadigt flere psykisk lidende i kulturregionen. Via sundhedsfremmende kulturaktiviteter bidrager vi til, at

borgere med en psykisk lidelse bliver bedre i stand til at kunne håndtere og mestre deres situation.

Bilag 2: Mission og vision

Mission

Kulturregion Fyns mission er:

- at understøtte demokratisk engagement, kulturel nysgerrighed og udbredelse af kulturtilbud af høj kvalitet blandt kulturregionens borgere.
- at styrke vi-følelsen i kulturregionen via iværksættelsen af initiativer, som den enkelte kommune, aktør, borger eller branche ikke kan løfte alene, og som enten trænger til et løft, eller som kan blomstre endnu mere, hvis det gøres gennem en koordineret, undersøgende og tværfaglig indsats.
- at iværksætte få markante kunst- og kultursatsninger, som ved kulturaftalens afslutning har været forandringsskabende og tilført nye markante aftryk og samarbejder af regional og national relevans.

Vision

Flere borgere skal engagere sig i og have glæde af kunst og kultur, og nye kulturbrugere og kulturudøvere skal se dagens lys. Dette skal ske ved:

- at børn og unge tidligt i livet får adgang til kunst og kultur og får mulighed for at dyrke deres eget kreative potentiale i samværet med voksne og ligesindede.
- at udvikle demokratiske og inkluderende aktiviteter og initiativer, hvor de involverede føler et medejerskab, opnår nye kompetencer og sociale relationer samt får mulighed for at udtrykke sig gennem skabende kunst og kultur.
- at udvikle kulturtilbud, der kan tiltrække nye målgrupper, børn og børnefamilier, f.eks. ved at koble kultur- og naturoplevelser og/eller bevægelses- og sundhedsfremmende aktiviteter.
- at borgere, der normalt står uden for kulturfællesskabet, herunder mennesker med en psykisk lidelse, inkluderes i meningsfulde fællesskaber, der styrker deres trivsel og velvære.

Bilag 3: Indsatsområderne

Visuel Kultur

Formål

Børn og unge med interesse i visuel kultur, f.eks. billedkunst, design og film, skal i højere grad kunne dyrke deres fælles interesse i deres fritid. Derfor vil vi udvikle flere bæredygtige lokale fritidstilbud, løfte kvaliteten og højne relevansen. Initiativer iværksættes med det sigte at tilføje feltet en øget brugeroplevet kvalitet og forløse den visuelle kulturs potentialer som demokratisk motor.

Indhold

Vi vil tænke nyt og opfinde modeller for fritidstilbud, der favner bredt i forhold til de forskellige visuelle genrer og arbejde hen imod, at børn og unge og deres undervisere ser sig selv som del af et større fællesskab. Derfor ønsker vi også at skabe en sammenhængende fødekæde, hvor barnet og den unge hele tiden kan se næste udviklingstrin og føler sig set og hjulpet videre.

Fundamentet for at skabe en værdifuld talentindsats på Fyn og øerne er dog, til en start, at stimulere interessen og øge deltagelsen blandt børn og unge. Derfor er der fokus på at skabe tilbud:

- der arbejder med inklusion, medbestemmelse og inddragelse af nye målgrupper.
- der udvikler og synliggør tilbuddenes faglighed, kvalitet og relevans overfor målgruppen.
- der sikrer, at lokalmiljøet ser relevansen og værdien af, at børn/unge arbejder med visuel kultur.

Sekretariatets rolle bliver at have en tæt og løbende kommunikation med hele feltet og via en lang række initiativer skabe kvalitetsudvikling og fornyelse. På baggrund af dialog med undervisere fra bl.a. billedskoler, folkeskoler og talentinitiativer vil sekretariatet facilitere netværk og vidensdeling og tilbyde inspiration og kompetenceudvikling på tværs af tilbud. Ligeledes vil sekretariatet synliggøre eksisterende og nye tilbud og arrangere fælles events, camps, workshops og studieture.

Dertil lanceres en pulje, der kan støtte al den virkelyst og opfindsomhed, der er på området og samtidig skabe en fælles retning for initiativer, der lever op til indsatsområdets formål og kulturregionens ambitioner for udvikling på området. Det er vores erfaring, at puljer er effektive i forhold til løbende at invitere nye aktører ind i feltet og skabe fornyelse og innovation. Tilskudsmodtagere forventes at deltage i netværks- og sparringsmøder, så der sikres vidensdeling på tværs. Organisationer, frie aktører, kommuner og institutioner får derved mulighed for at skabe relationer på tværs af kommunegrænser og produkt- og idéudvikle sammen og derved udvikle deres praksis.

Samarbejdspartnere

Et fynsk netværk af billedkunstundervisere vil udgøre kernen i at løse opgaven om kvalitetsløft og kompetenceudvikling.

Tilskudsmodtagere fra puljen, som overvejende vil bestå af frie aktører inden for billedkunstområdet og de visuelle genrer, ungdomsskoler, musikskoler, kultur- og ungdomshuse, biblioteker og museer vil være centrale i forhold til at skabe synlighed og udvikle nye og attraktive modeller for fritidstilbud.

Herudover vil Brandts, Hollufgaard og Fyrtøjet, der modtager de tidligere amtslige tilskud uden for lov, blive inddraget i udviklingen og understøttelsen af indsatsområdet.

Sekretariatet vil nedsætte et advisory board der består af fagligt kompetente rådgivere, som løbende kan bistå sekretariatet i at vurdere og justere indsatsen i forhold til de ønskede resultater.

Uddannelser og talentskoler inden for den visuelle kultur, billedskoler, efterskoler, folkeskoler, fri- og privatskoler (og deres undervisere/elever) samt udstillingssteder og festivaler vil også være relevante at indgå et samarbejde med.

Kulturkonsulenter fra alle medlemskommuner sparrer løbende med sekretariatet om, hvordan lokale, evt. nye tilbud bedst muligt kan forankres.

Sekretariatet vil understøtte, at kulturregionen bidrager til og engagerer sig i relevante tiltag i nationale netværk som Talentnettet og FABUK.

Resultatmål

- Der er etableret flere billedskolehold med et bredt fokus på de visuelle genrer i hele kulturregionen, og de er attraktive og relevante for målgruppen. De tilbud, der er etableret, er skræddersyet lokale forhold og er designet med henblik på en god brugeroplevelse.
- Der er udviklet nye modeller for fritidstilbud, der tager hensyn til børn og unges ønsker og behov og er hensigtsmæssige i forhold til deres hverdag.
- Børn og unge er blevet synliggjort som en ressource i lokalmiljøet og har været involveret i f.eks. byudviklingsprojekter og har udstillet og skabt debat med kunst som udgangspunkt.
- Der er etableret et tværkommunalt netværk af faglige aktører inden for den visuelle kultur, der kontinuerligt kan udvikle tværgående initiativer, der styrker børn og unges mulighed for at dyrke deres talent inden for de visuelle genrer, som er tilpasset medlemskommuners ønsker og de fynske børn og unges virkelighed.

Ovenstående forventes at resultere i flere tilbud inden for de visuelle genrer i hele kulturregionen, og at væsentligt flere børn og unge vil benytte dem.

Kultur i Natur

Formål

Indsatsområdet Kultur i Natur skal styrke nyskabende kunst- og kulturprojekter til børn- og børnefamilier med fokus på:

- vores fælles kultur- og naturhistorie.
- høj kunstnerisk kvalitet.
- samskabelse.
- ny viden og læring.
- en levende og nærværende formidling.

Natur -og kulturarv er dét der binder os sammen i kulturregionen og rummer mange spændende, uopdagede historier, som børn ikke kun skal høre om, men være medformidlere af. I samværet med forældre og bedsteforældre, skal de have mulighed for at re- eller nyfortolke vores kultur- og naturhistorie, og via forældrenes og bedsteforældrenes og de involverede aktørers viden og interesse, nuanceres deres eget perspektiv og kultur- og naturforståelse.

Sammen med f.eks. kunstnere, kultur- og naturaktører og foreninger skal børn og familier således indgå i aktiviteter, der primært vil foregå i naturen, f.eks. i forbindelse med land art-projekter eller aktiviteter, der kombinerer bevægelse, udforskning og opdagelse og iscenesætter naturen- og kulturhistorien på nye måder. Da naturen tiltaler mange typer af borgere, er det ambitionen, at indsatsområdet skal tiltrække målgrupper, der sjældent opsøger kunst- og kulturoplevelser. Herved vil flere børnefamilier kunne dyrke vores spændende kultur- og naturhistorie også efter kulturaftalens ophør.

Indhold

Børneliv rummer både skole- og fritidslivet. Indsatsområdet vil arbejde med begge arenaer, men vægte tilbud til fritidslivet højest, da vi ikke tidligere har udviklet aktiviteter specifikt til børnefamilier. Gennem en eksperimenterende tilgang udvikles ny viden og nye kompetencer, projekter og samarbejdsrelationer.

Vi vil konkret arbejde med tre delindsatser for at opnå indsatsområdets resultatmål:

1) Opdyrke aktørlandskabet og iværksætte nye fritidstilbud gennem puljer

Brugen af puljer er fordelagtigt ift. at opdyrke kultur- og naturlandskabet og få nye aktører på banen inden for kultur- og naturformidling og oplevelser, som kan udvikle feltet. Overordnet vil der blive stillet krav om, at puljemodtagerne skal byde ind med projekter, der lever op til flere af følgende parametre:

- De rummer en høj kunstnerisk, formidlingsmæssig eller oplevelsesbaseret værdi med fokus på samspillet mellem kunst, kultur, natur og identitet.
- De er nyskabende, tværfaglige og går på tværs af flere kommuner.
- De er målrettet børn (3 – 10 år), deres forældre og bedsteforældre.
- De er baseret på samskabelse, aktiv deltagelse og fællesskaber.

2) Styrke allerede eksisterende tilbud

Fyn og øerne rummer rigtig mange gode kultur- og naturhistoriske tilbud i forvejen, og der er derfor et stort potentiale for at udvide og videreudvikle disse, så de også gøres relevante for børn- og børnefamilier. Derfor faciliterer sekretariatet netværk og videndelingsmøder blandt kultur- og naturaktører, hvor de kan udvikle nye former for samarbejder og skabe en øget synergi og samkobling mellem institutionernes tilbud.

3) Iværksætte en indsats på undervisningsniveau igennem et katalog til Åben Skole

Kulturregion Fyn har tidligere med stor succes arbejdet med et Åben Skole-katalog, hvor skolerne kunne tilmelde sig forløb kurateret af sekretariatet. Vi har dog ikke tidligere udforsket koblingen mellem kunst-, kultur- og naturfagene. Vi ser et potentiale i at kunne byde ind med nye, spændende tværfagligheder og nye perspektiver ift. skolernes curriculum.

Samarbejdspartnere

Indsatsområdet vil i høj grad fokusere på at arbejde tværfagligt og kombinere forskellige interesseområder gennem nye, spændende konstellationer. Desuden vil forløbene vil blive afviklet i samarbejde med flere af følgende aktører:

- Kultur- og naturaktører samt kultur- og naturhistoriske institutioner som f.eks. museer, biblioteker og naturskoler, folkeskoler, fritids- og idrætsforeninger vil være blandt de centrale aktører til at udvikle og udføre projekter.
- Repræsentanter fra f.eks. lokalarkiver og fritidsforeninger, formidlere inden for kunst, kulturhistorie og natur vil indgå i etableringen af et regionalt netværk og være med til at belyse og sætte skub i nye formidlingsformer.
- Uddannelses- og forskningsenheder rettet mod vidensdeling, udvikling og evaluering vil indgå som faglige sparringspartnere; heriblandt UCN eller KU, der tilbyder professionsbachelorer i natur- og kulturformidling, og UCL, der tilbyder naturvidenskabelige og kreative fag.
- Nationale samarbejder etableres med f.eks. Kulturhistorisk Netværk og Naturstyrelsen omkring vidensdeling og udvikling af fælles initiativer.

Resultatmål for børn og familier

- At der er skabt vedkommende og engagerende kunst- og kulturprojekter til, med og af børn og familier, der øger deres forståelse for samspillet mellem kultur, natur, identitet og deres eget kreative potentiale.
- At der er udviklet projekter, der tiltrækker og involverer nye typer af børnefamilier.
- At der er udviklet nye tværfaglige undervisningsforløb til de fynske skoleelever, der kobler kultur og naturfag og styrker elevernes forståelse af vores kultur- og naturarv i en nutidig kontekst.

Resultatmål for aktørerne

- At der er etableret et netværk af aktører inden for børne-, kultur- og naturformidling, som viderefører kulturaftalens erfaringsgrundlag til udvikling af flere relevante tilbud til børn og familier med fokus på kultur, natur og

identitet.

Indfries disse mål, er det den overordnede forventning, at det samtidig vil bevirke, at flere børn fremadrettet vil gøre brug af fynske kultur- og naturtilbud.

Kultur & Sundhed

Formål

Indsatsområdet har til formål at forbedre den mentale og sociale sundhed hos børn, unge og voksne fynboer med en psykisk lidelse og deres pårørende gennem sundhedsfremmende kulturforløb. Sundhed skal ses ud fra WHO's definition, som ikke baseres på fravær af sygdom, men som en tilstand af fysisk, mental og social velvære.

Indhold

Indsatsområdet arbejder med at øge de involverede borgeres livskvalitet og velvære gennem sundhedsfremmende kulturforløb, der består af gruppeforløb for udsatte borgere, der samles om kulturoplevelser og aktiviteter. Forløbene vil være inspireret af Kultur på Recept, som er en afprøvet model udstedt af Sundhedsstyrelsen, og som har vist sig at kunne styrke trivslen hos borgere med en psykisk lidelse.

Forskning på området afspejler, at sundhedsfremmende kulturforløb er meningsfulde og kan være med til at øge social interaktion deltagerne imellem, forbedre sociale færdigheder og styrke deltagerens sociale netværk.

Kulturaktiviteterne vil foregå på deltagerens præmisser og fremme følelsen af ejerskab. Forløbene vil være bygget op omkring tre F-principper: fællesskab, frirum og fordybelse. Deltagerne vil indgå i meningsfulde *fællesskaber* gennem kulturaktiviteter, som skaber samhørighed mellem ligesindede. Kulturaktiviteterne har til hensigt at skabe et *frirum* fra borgernes lidelse og de bekymringer, der er forbundet hermed.

Aktiviteterne vil give deltageren mulighed for *fordybelse* og at opnå nye perspektiver. Disse principper danner rammen om et sundhedsfremmende forløb, der fremmer borgernes trivsel og mestringsevner.

Sundhedsvæsenet har et stigende fokus på de pårørende, og at deres mentale og sociale velvære også påvirkes, når deres nærmeste bliver syge. Samtidig er de pårørende den vigtigste ressource for den sygdomsramte. Som noget nyt i henhold til Kultur på Recept-modellen vil vi åbne op for muligheden for at involvere borgernes pårørende i de sundhedsfremmende kulturforløb.

De sundhedsfremmende kulturforløb består af en kombination af udøvende kulturaktiviteter (f.eks. billedkunst, sang og læsning) og oplevede kulturaktiviteter (f.eks. besøg på museer, biblioteker og kulturhuse). Forløbene vil blive sammensat med respekt for de enkelte kommuners behov og eksisterende kulturtilbud, hvilket understøtter visionen om at opnå et demokratisk engagement hos kulturregionens aktører og borgere.

Resultater fra tidligere Kultur på Recept-forløb viser, at indsatsen rummer en stor kompleksitet ved at involvere mange interessenter; herunder borgere og aktører inden for jobcentre samt sundheds- og kulturområdet. I denne kulturaftale arbejdes der eksperimenterende. Dels ved at videreudvikle den afprøvede model ved at inddrage pårørende, dels ved at øge kompleksiteten, idet forløbene udvikles på tværs af kulturregionens ni kommuner, og endnu flere interessenters behov skal tages i ed end i tidligere Kultur på Recept-lignende modeller. Det betyder, at der er risiko for, at nogle samarbejder og forløb vil kuldsejle eller må ændre kurs undervejs. Indsatsområdet rummer derfor stort potentiale for udvikling og vil afspejle en proces, hvor der læres af de erfaringer, som løbende gøres.

Samarbejdspartnere

Der vil være behov for en tværfaglig indsats, når der skal etableres forløb på tværs af kulturregionens kommuner, og følgende modtagere af de tidligere amtslige tilskud uden for lov skal bidrage til at understøtte indsatsområdet: Destination Fyn, Sydfynsk Idrætsklynge og HCA Marathon.

Med afsæt i erfaringer fra tidligere Kultur på Recept-forløb vurderes det, at der vil være behov for en lokal tovholder i hver kommune. Forløbene vil blive afviklet i samarbejde med flere af følgende aktører:

- Kommunernes jobcentre, frivillige foreninger, læger, sygeplejersker og psykologer vil være nogle af de centrale aktører inden for rekruttering.
- Nøglepersoner fra Kultur-, Social-, Ældre- og Sundhedsforvaltninger, kulturinstitutioner og kunstnere vil være en central del af forløbene.
- Et tværregionalt samarbejde med Kulturkanten og Kulturmetropolen (bilag 6).
- Uddannelsesinstitutioner og forskningsenheder rettet mod vidensdeling/udvikling, f.eks. SDU der arbejder med narrativ medicin eller Nordjysk Center for Kultur og Sundhed (NOCKS), der i samarbejde med Aalborg Universitet arbejder med sundhedsfremmende kultur. NOCKS har desuden udviklet en evalueringsguide, som vi vil lade os inspirere af.
- Nationale samarbejder med kulturorganisationer, f.eks. Læseforeningen og patientforeninger, f.eks. SIND.

Resultatmål

Resultatmålene vil blive evalueret gennem kvantitative- og kvalitative metoder, herunder spørgeskemaer, f.eks. WHO-5 trivselsindeks og interviews med de involverede borgere og aktører.

Resultatmål for borgerne

- At den mentale og sociale sundhed er forbedret hos borgere med en psykisk lidelse, ved at de har indgået i nye fællesskaber, styrket deres sociale kompetencer samt fået succesoplevelser gennem kulturaktiviteter.
- At borgerens ressourcer og mestringsevner er forbedret gennem sundhedsfremmende kulturforløb, der kan give borgeren struktur i hverdagen og redskaber til at håndtere nye udfordringer.
- At de involverede borgere i projektet har fundet glæde ved kunst og kultur og dermed vil gøre brug af fynske kunst- og kulturtilbud i fremtiden.

Resultatmål for kommunerne og aktørerne

- At der er udviklet best-practice for, hvordan sundhedsfremmende kulturforløb fremadrettet kan etableres på Fyn og øerne.
- At der er udviklet et tættere samarbejde og en øget vidensdeling mellem fynske kommuner, kulturregioner samt regionale og nationale aktører inden for kultur- og sundhedsområdet. Der er potentiale for, at samarbejdet kan føre til et blivende netværk, der kan arbejde med sundhedsfremmende tiltag efter kulturaftalens ophør.

Bilag 4: Kulturaftalens bevillingsmæssige grundlag og vilkår

Tidligere amtslige tilskud udenfor lov

De nuværende tidligere amtslige tilskud udenfor lov, som er beskrevet i kulturaftalen for 2015-2018, videreføres og pris- og lønreguleres til 2021-niveau. Kulturregion Fyn modtager tilskuddene som en rammebevilling, og det er derfor Kulturregion Fyn, der har kompetencen til at beslutte, hvilke institutioner og organisationer, der skal modtage tilskud. Vi har imidlertid fremsendt et skema med en opgørelse over, hvordan vi ønsker at prioritere midlerne, så de understøtter aftalens indsatsområder, og vi har tilføjet tilskudsmodtagerne som samarbejdspartnere under indsatsområderne.

Årlig statslig bevilling til indsatsområder (2020-niveau)

Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Visuel Kultur	850.000	850.000	850.000	850.000
Kultur i natur	850.000	850.000	850.000	850.000
Kultur & Sundhed	800.000	800.000	800.000	800.000
I alt	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

Kulturregionens egenfinansiering (2020-niveau)

Indsatsområde	2021	2022	2023	2024
Visuel Kultur	850.000	900.000	875.000	900.000
Kultur i natur	850.000	900.000	875.000	900.000
Kultur & Sundhed	1.000.000	900.000	950.000	900.000
I alt	2.700.000	2.700.000	2.700.000	2.700.000

Fordelingen af midler på de enkelte indsatsområder er sket efter bedste skøn, dvs. ud fra en estimering af, hvor mange midler, der skal anvendes til projektkoordinering, aktiviteter, vidensdelingsmøder, dokumentation og PR under de enkelte indsatsområder. Der tages forbehold for, at det efter aftale med Slots- og Kulturstyrelsen kan blive nødvendigt at lave mindre omfordelinger af midler mellem indsatsområder. Ud over den økonomi, som kommuner og stat lægger i indsatsområder, vil vi søge ekstra finansiering via puljer og fonde. Indsatsområdernes økonomi vil desuden udvides med de ressourcer og faciliteter, som de enkelte kommuner og aktører kan bidrage med og/eller ekstra projektmidler, som de kan lægge i projekterne via egen fundraising.

Bilag 5: Organisation, herunder en beskrivelse af balancen mellem politisk ansvar og kulturel sagkundskab

Kulturregion Fyns politiske og administrative styregrupper har til opgave at implementere kulturaftalen mellem de fynske kommuner og Kulturministeriet.

Den politiske styregruppe består af de politiske kulturudvalgsformænd i medlemskommunerne. Den politiske styregruppe sætter den kulturpolitiske retning og træffer overordnede strategiske beslutninger om, hvilke initiativer/projekter der skal igangsættes. Den administrative styregruppe består af kulturelle chefer fra medlemskommunerne. Den administrative styregruppe understøtter den politiske styregruppe ved at skabe de bedst mulige betingelser for, at den politiske styregruppe har et kvalificeret beslutningsgrundlag og skal sikre effektiv ledelse, styring, planlægning og gennemførelse af de aktiviteter, der igangsættes i Kulturregion Fyn. Den administrative styregruppe skal også sikre sammenhæng mellem aktiviteter og ressourcer – herunder hvordan de enkelte kommuner kan bidrage til kultursamarbejdet.

Ad hoc fagpaneler med kulturel sagkundskab rådgiver løbende Kulturregion Fyn om, hvilke konkrete initiativer og projekter, der skal iværksættes under indsatsområderne - det kan fx være i forbindelse med udvælgelsen af projekter, der skal opnå støtte via vores puljer.

Netværk bestående af relevante fagpersoner fra de enkelte kommuner vil aktivt deltage i udviklingen og afviklingen af de projekter, der er knyttet til de tre indsatsområder samt agere bindeled mellem den enkelte kommune og projektlederne.

Den politiske styregruppe vedtager den overordnede økonomiske ramme, der afsættes til enkelte indsatsområder, mens det er projektlederne og Kulturregion Fyns Sekretariat, der udmønter projekterne, herunder hvordan midlerne til projekterne konkret skal fordeles og anvendes.

Bilag 6: Plan for national erfaringsudveksling og kommunikation

Kulturregion Fyn synliggør løbende resultaterne af vores indsatser og aktiviteter til såvel baglandet, interessenter og medproducenter via nyhedsbreve, opslag på sociale medier og pressemeddelelser. Herved sikrer vi:

- at vores styregrupper og kommunale bagland løbende opdateres på den udvikling, de har været med til at igangsætte. Det styrker deres engagement og medejerskab og muliggør, at de kan orientere andre kommunale instanser og forvaltninger om vores resultater og relevans.
- at vores projektaktører føler stolthed, når resultaterne og effekten af deres arbejde synliggøres. Det øger deres virketrang og fremadrettede engagement.
- at andre aktører bliver inspireret og får lyst til at byde sig til. Det betyder, at vi løbende kommer i kontakt med nye mulige interessenter, der kan være medudviklere af vores aktiviteter.

Via afholdelse af bl.a. seminarer, netværksmøder og oprettelse af faglige Facebook grupper skabes vidensdelings- og idégenereringsplatforme, hvor vi løbende involverer både regionale og nationale aktører. Her får de lejlighed til drøfte forskellige emner, opdyrke nye partnerskaber og udvikle nye ideer og projekter, som kan understøtte og forbedre kulturaftalens indsatser.

Sammen med Region Syddanmark og kulturregionerne Trekanten og Sønderjylland-Schleswig har vi afsat midler til at udvikle et fælles kulturtræf, der skal skabe synlighed omkring de forskellige kulturindsatser, vi iværksætter i kulturregionerne og i Region Syddanmark; som skal skabe debat om kulturens betydning i Syddanmark og skabe forbindelser mellem borgere, kulturaktører og andre relevante aktører på tværs af kulturregionerne.

Kulturmetropolen, Kulturkanten og Kulturregion Fyn vil løbende deltage i hinandens vidensdelingsfora omkring temaer, der omhandler kultur- og sundhedsfremme. Da alle tre kulturregioner vil bruge kulturaftalen til at sætte skub i flere sundhedsfremmende kulturaktiviteter, er der ræson i, at vi løbende udvikler fælles metoder, værktøjer og knowhow.

Kulturregion Fyn er generelt interesseret i at indgå i relevante nationale netværk med henblik på at dele ud af egne erfaringer, der kan komme andre nationale aktører til gavn, men også i at få løbende inspiration og faglige indspark, hvorved vi kan optimere egne indsatser. Vi har fortsat et stærkt ønske om at deltage i nationale debatter på f.eks. Kultur mødet Mors eller på nationale seminarer og konferencer, hvor vi kan dele ud af vores viden. Vi er løbende opmærksomme på at være opsøgende og byde os til.